

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyden 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyiltter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és osanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Aradváros zárszámadása az 1893-ik évről.

Arad, április 6.

A számvevői hivatal immár elkészítette és kinyomatta Arad város házi pénzárának zárszámadásait az 1893-ik évről. E számadások annak rendje és módja szerint előbb a pénzügyi bizottság elé kerülnek, s úgy lesznek a közgyűléshez beterjesztve tárgyalás és jóváhagyás végett. Minthogy azonban a nyomtatásban megjelent számadások már ki is osztottak s így tényleg a nyilvánosságnak átadottak, nem időelőtti, ha a toronyalatti gazdálkodás eredményeit pár sorban ismertjük és méltatjuk.

Első tekintetre is az tűnik föl, hogy a készpénzforgalom a 92 évi zárszámadás 484 ezer forintnyi végösszegéről a 93-ik év végén 523 ezer forintra emelkedett, vagyis a legutóbbi év készpénzforgalma az előzőjéhez képest közel 9 százalékkal növekedett, a mi — ceteris paribus — már magában kétségbevonhatlan bizonyítéka annak, hogy Arad város községi élete ismét tárgult, gyarapodott, vagyis magyarán szólva, Arad város községe a tavalyelőttihez képest az elmúlt évben már kilencz perczenttel nagyobb lábon élt.

Ebből a körülményből természetesen még távolról sem lehet arra következtetni, hogy miként gazdálkodtunk? haszonnal-e vagy kárral? s nem örökölt-e a jelen év a lefolyt évtől az előirányoztnál kisebb jövedelem vagy nagyobb kiadás alapján olyan terheket, melyek majd

csak az 1894-ik év zárszámadásaiban fog-nak előtűnni?

Ennek a megítélésére az előttünk fekvő kimutatás rovatai bő és részletes, egyszersmind világosan áttekinthető tájékoztatással szolgálnak.

Az 1893-ik évre összesen 461 ezer forint volt elő irányozva; (mindig csak ezrekre kikerekített összegekről szólva) ezen előirányzatok alapján pedig tényleg befolyt 458 ezer forint, tehát 3 ezer forinttal kevesebb. Ellenben a 461 ezer forintra előirányzott kiadásokkal szemben tényleg csak 446 ezer forint adatott ki az előirányzat alapján, a mi 15 ezer forintnyi különbözetest tüntet föl a kezelés javára, mely összeget a bevételi különbözettel egybevetve azon kedvező eredményre jutunk, hogy az előirányzathoz képest 12 ezer forintnyi megtakarítással záródott az 1893-iki eredmény.

Azomban ezen eredményt sem lehet minden további kritika nélkül a kedvező zárlat fokmérőjéül tekintenünk. Azt lehetne ugyanis ennek eleje vetni, hogy esetleg a bevételek azért közelítik meg 3 ezer forint hiján az előirányzatot, mert minden befolyt, a mit csak számításba vetünk, viszont talán sok olyan kiadási tétel, mely még az 1893-ik évben lett volna teljesítendő az 1894-ik év terhére függőben hagyatott. Minden esetre szükséges tehát az eredmény tiszta képének nyerhetése céljából azon követeléseket, melyek a kérdéses év előirányzataiból be nem folytak, azokkal a függőben maradt tartozásokkal egybevetnünk, melyek a

93-ik évre előirányzott kiadásokból a 94-iki év terhére átvitettek.

A lefolyt évnek bevételi előirányzatából fenmaradt követelések 56 ezer forintot tesznek ki, míg a kiadási előirányzatból a jövő évre fenmaradt s annak terhére teljesítendő függő tartozások összege csak 11 ezer forintra rug.

Az előirányzott kész kiadások és bevételek egybehasonlításából fenmaradt 12 ezer forintnyi megtakarítás tehát a függőben maradt követelések és tartozások különbözete által nem csak hogy nem vontatik le, hanem a 45 ezer forintnyi plusz által igen is reális színbe helyeztetik.

Természetes dolog, hogy azért még ezt sem lehet egészen úgy vennünk, mint a hogyan a számok beszélnek; mert nagyon is jogosult lehet azon ellenvetés, hogy a mostani év terhére függőben maradt 11 ezer forintnyi kiadás fedezésére átöröklött 56 ezer forintból csak azon összeg jöhet számításba, mely ezen követelésből a jelen évben előreláthatólag befolyik. A kimutatás az ó egyik megfelelő rovatában erre nézve is tájékoztatást nyújt, a mennyiben a mult év követeléseiből a jelen évfolyamán előreláthatólag befolyandó összegül 48 ezer forintot tüntet ki.

A fentebbiekben kitüntetett és egybehasonlított tételek szorosán az előirányzat keretében mozogtak, azomban a zárszámadást mint olyat, az előirányzat tételein kívül egyéb bevételi és kiadási tételek is egészítik ki, melyek természetöknél fogva az előirányzatban felvehetők nem voltak. Ilyenek a 92-ik évről fenmaradt követelések fejében befolyt bevételek és az ugyan-

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

Sir a Tisza, sir a Duna. . . .

— Erre a dallamra: „Ne sirj, ne sirj, Kossuth Lajos!“ —

Sir a Tisza, sir a Duna,
Hegyen-völgyön zokog a szél,
Sir az erdő, sir a mező,
Reszket minden kis falevél.
Eke mellett sir a magyar,
A barázda gyöngyharmatos,
Sir az egész Magyarország,
Téged sirat, Kossuth Lajos!

Kossuth Lajos szent sirjára
Kisütött a nap sugára,
Tetejébe nyiladozik
A szabadság rózsafája.
Könny áztatja a rózsafát,
Miuden reggel gyöngyharmatos,
Az ő lelke sir az égben?
Minket sirat Kossuth Lajos!

PÓSA LAJOS.

Margit megszökött.

I.

Volt nekem egy gyermekkori barátóm,
egy fitos orru, nagyszemű, szőszke kis leány.
Margitnak hívták. Együtt játszottunk bujós-
dit a falusi ház gyepes udvarán, az orgona-

bokrok illatos virágai között. Akkor azt hit-
tük, hogy az élet csupa mosolyból és napsu-
garakból áll, a könnyeket csak akkor ismer-
tük meg, mikor elváltunk egymástól. Margit-
ot föl vitték a fővárosba „tanulni“. Azt mon-
ták, hogy kincs van a torkában és azt kell
kiművelni. A kis lenhaju Margit könnyein ke-
resztül mosolygott reám, mikor eltávozott, én
pedig egy tizenhárom éves gyermek keserű-
ségével napokig elpityeregtem a jó „pajtás“
után.

Évek után találkoztam vele újra egyik
erdélyországi fürdőhelyen. Egy este a cour-
salon fényes! parkettjén valaki megszólított.

— Tonosi?

Meglepetve tekintetem hátra. Közelemben
egy szép, aransárga haju, fekete szemű nő
ült, a fiatal asszonynak apró, piczi fogsorai
olyan tüneményesen villogtak, amint bizalma-
san felém mosolygott.

Ereztem, hogy hirtelen lángvörös lett az
arczom. Nem a szegény pirja volt ez, hanem
annak a szokatlan érzésnek hirtelen támadt
melegsége, mely önkénytelenül ömlik el ér-
zékeinken; valahányszor egy elbájoló szép
leányarcot látunk, amely fölleveníti a mul-
tat, tüneményes álmaival, boldogságaival együtt.

Egy pillanatig haboztam. Kétkedőben vol-
tam a fölött, hogy voltaképen én vagyok-e az
a Tonosi, akit ezen az édesen csengő hangon
szólítottak az imént.

Azalatt fehér ujjacskáival kaczerán intett

felém. En odamentem és mielőtt szóhoz jut-
hattam volna, szemrehányón, majdnem feddő
hangon szólt hozzám:

— No rossz ember, még alig akar ide-
jönni. Lám, a régi barátót meg sem akarja
ismerni.

Azután beszédbe kezdünk és Margit el-
beszélte az egész élettörténetét.

— Most már nem Margitnak hívnak —
jegyezte meg beszéd közben — Emmának!
Tudja, sokkal kellemesebben hangzó, poetiku-
sabb név.

Az időses asszonyság elfordította az ar-
czát és úgy tett mintha egy szót sem akarna
hallani beszélgetésünkből.

— Ki ez az asszony? kérdém kíváncsian.
Margit ajkán egy kaczer mosoly lebbent
meg és hamiskásan sugta:

— Kiséröm. Tudja egy leány még sem
utazhat egyedül.

Megtudtam azután Margittól, hogy az
alatt a tiz esztendő alatt külföldön járt ven-
dégzerepelni. A conservatoriumot elvégezvén,
egy impressárióval kötött szerződést, aki
bentartatta vele egész Európát, mindenütt
nagy sikert aratván hangjával és szépségével.

— Most már körülbelül két év óta nyuga-
lomban vagyok — szölt flegmatikusan, a
nagyvilági nőknek közönyös hangján. — Al-
landó lakásom Pesten van. Csak néha teszek
rövid egy-egy kirándulást, mert tudja, az em-

azon év függőben maradt tartozásainak fedezésére kiadott összegek. Ilyen bevétel továbbá a buzsági kocsmá jövedelme s a 92 évről függőben maradt kiadásokra letétbe helyezett pénzkészletnek a 93-ra való bevételezése, mely két tétel maga 36 ezer forint. Ilyen természetű kiadások a 94-re áthárított tartozások fedezésére kiadásba helyezett összegek, továbbá az előlegek, melyek együtt ismét 30 ezer forintnál többre rugnak. Egészben a múlt évek hátralékaiból 27 ezer forint folyt be a 93 évre, egyéb előirányzaton kívüli tételekben 38 ezer, míg a 92-ik évről fennmaradt függő tartozások fedezésére 93-ban 16 ezer forint adatott ki míg egyéb előirányzaton kívüli összegekre 61 ezer forint. Itten tehát a 65 ezer forintnyi előirányzaton kívüli bevétellel szemben 77 ezer forintnyi kiadás áll.

A házipénztár állásának végeredményét különben egy mérleg tünteti föl, melyszerint a házi pénztár a 1893. év végén 524 frtnyi bevétel és a 94-ik folyamán előreláthatólag befolyandó 48 ezer forintnyi követelések címén összesen 527 ezer forinttal áll cselekvőleg az 524 frtnyi kiadás és 12 ezer forintnyi függőben maradt tartozások együttes 536 ezer forintnyi szenvedő állapotával szemben, mi 36 ezer forintnyi pénztári forgalmi többletet teszen ki, mely a 94-ik évi pénztári kezelés zavartalan menetére nagyon is üdvösen fog hatni.

Egyszóval bátran ellehet mondani, hogy a lefolyt 1893-ik év zárszámadásai oly kedvező eredményeket mutatnak, a milyennel még nem találkoztunk, s midőn ezen kedvező eredményt az adófizető polgárság érdekében örömmel konstatáljuk, el nem mulaszthatjuk egyszersmind a város pénzügyi adminisztrációjára befolyt összes tényezők lelkiismeretes és ügybuzgó eljárását kellőképen kiemelni.

BELFÖLD.

A képviselőház ülései.

A képviselőház, mint értesültünk, a házassági törvényjavaslat tárgyalásának megszakisásával még e hó folyamán napirendjére fogja kitűzni az államjegyek egy részének bevonására vonatkozó törvényjavaslatot. Az osztrák képviselőház elé terjesztett azonos tartalmu törvényjavaslaton történt osztrák bizottsági módosítások megbeszélése tárgyát képez-

ber igazán halálra unná magát abban a fásult egyhangúságban.

— Na igen természetes; különösen ha az ember vagyonnal rendelkezik, amit erősen hiszek is, hogy szerzett az alatt az idő alatt.

— Vagyon! ? . . . vágott közbe Margit hirtelen elkomorodva. Csak volt, édes Toncsi. Ma már csak romjai vannak. Hanem azért, folytatta összebizgyesztve piczi ajkait, remélem lesz még!

Rám meresztette nagy, fényes szemeit, amely egyszerre képes gyújtani és mámorítani is.

— Fázom egy kissé, szólt később, összeremegve, magára huzván vállaira vetett rózsaszín kasmirkendőjét.

Hús esti szél tódult be a nyitott ablakon a fényvesek közül. Kellemes volt és én úgy vettem észre, hogy Margit most nem a szelőlőtől remegett meg, hanem valami hirtelen támadt különös érzéstől, amely, ugye lehet, ebben a pillanatban szemrehányó hangon szólt meg az elmúlt idők emlékei közé visszashált lélekben.

— Toncsi, egy szivességre akarom fölkerülni.

— Készséggel. Parancsoljon Margit.

— Lesz szives holnap meglátogatni, a 4-es számban lakom. Valami kis beszélni valóm lesz önnel.

Puha, fehér kezeckéit vézna, csontos ke-

ték Wekerle miniszterelnök legutóbbi bécsi útja alkalmával közte és az osztrák pénzügyminiszterelnök között. A módosítások nem érintik a javaslat lényegét s a törvény megalkotása elé mi nehézséget sem gördítenek.

Az ezredéves kiállításról.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

Budapest, április 6.

Az 1896-iki ezredéves kiállítás szervezési előmunkálatait lényegükben befejezték és most már a tulajdonképeni kiállítási munkák időszaka kezdődik. Az országos bizottság és a sportbizottságok megállapították a kiállítás mindegyik osztályának programját és kereteit sok merész újító eszmét fogadtak el, nagyra-törő czélokat tűztek ki.

A kiállítás ügyeit intéző kormány férfiak nem riadtak vissza semmi költségtől, hogy ugy az egész kiállítási terület, mint az egyes kiállítási épületek méltó színhelyei legyenek az országos évezredi versenynek, a megvalósítandó nagy eszméknek. A tavaszi idő beálltával száz meg száz munkás kéz jön mozgásba, hogy a városligetet átalakítsák az ezredéves kiállítás színhelyévé, a hol azután föl lehet építeni a csarnokokat, a melyek a nemzeti munka remekeit befogadják majd. A kiállítási igazgatóság szét küldte már a bejelentési ivatek tiz ezreit és minden városban, minden megyében működnek a közegek, a kik az egyes kiállítóknak megadják a szükséges utbaigazításokat. Most a nemzet munkásain a sor, hogy a kijelölt, kitűzött kereteket betöltsék tehetségük és szorgalmuk eredményeivel, hogy bejelentésük az ész és a kéz remekeit, melyek bemutatásával tanusítani fogják, hogy ezer év múltával a műveltség milyen magas fokára emelkedett a nemzet, az ő termelés az ipar, a kulturális haladás minő alkotásai és vívmányai biztosítják a magyar államnak a második évezredet.

A legutóbbi hetek eseményei elterelték az ország figyelmét az 1896-iki ezredéves kiállítástól. De ez az idő nem veszett kárba. A nemzeti lelkesedés hatalmas megnyilvánulása fölkelte az egész művelt világ érdeklődését és a nemzet minden fia most még inkább meg fogja ragadni az alkalmat, mely 1896-ban kínálkozni fog arra hogy a világgal megismertettük a most megnyilatkozott erkölcsi erőszak szellemi és anyagi hatalmi eszközeit is. Az időpont most a legkedvezőbb. Most, mikor az egész magyar nemzet annyira egynek érezte magát, most gondoljon mindegyi-

zemre tette és mélián tekintett fénytelen szemeim közé.

Olyan szép volt ebben a pillanatban ez a nő, hogy igazán nem csodálkoztam a során, amit maga az idealisztikus szépség jelöl ki olykor a nőnek.

II.

Másnap meglátogattam.

A kis vendéglői szoba úgy nézet ki, mint egy valóságos boudoir. Apró, fényűzésre való tárgyak heverték szerteszét, a melyek mindannyia az asszonyi szeszélyről tanuskodott.

Margit a pamlagra volt dőlve és cigarettázott. Cseppet sem voltam megütközve ezen a keleties szokáson; tisztában voltam azzal, hogy az én egykori kedvenc barátnőm igazán a gyvilág inövé nőtte ki magát.

— Isten hozta, Toncsikám. Igazán szép, hogy beváltotta ígérteit — szólt kedves csicsergő hangon, azután beleültetett egy fotelba és megkínált cigarettával.

A kis fészek egész levegője kellemes orgonállattal volt telítve. Ebben a kéjes illatárban, amint mellém telepedett a pajkoskodó asszony, olyan kellemes melegséget éreztem szétáradni tagjaimban, hogy önkénytelenül is arra az ellenállhatlan hatalomra gondoltam, amelylyel ez a tüneményes szép nő az első pillanatban lángra tudja lobbantani a legérzékletlenebb férfi-szívet is.

— Egy kérésem van — kezdte azután be-

künk arra, hogy a millenium ünnepeén mivel fog a magarészéről hozzájárulni ahhoz, miszerint a nemzeti próbatétel a nagyszabásu kerethez, a kitűzött czélhoz, az évezredenkint csak egyszer ismétlődő alkalomhoz méltó legyen. Es már most szükséges hogy mindegyik kiállító jelentkezzék, mert így egyrészt a kiállítóknak kellő idejük marad, hogy a kerületi bizottságoktól utbaigazítást kérjenek és a bejelentett tárgyak kivitelére megfelelő gondot fordítsanak, másrészt pedig a rendezéssel megbízott közegek gondoskodhatnak arról, hogy az idejekorán bejelentett kiállítási tárgyak kellőleg érvényesüljenek és a nemzeti munka millió és millió remeke harmónikusan rendezett minden részletében gondosan egybeillesztett egészet képezzen.

Itt-ott rebesgetnek kósza híreket a kiállítás esetleges elodázásáról. A leghatározottabban állithatjuk, hogy ezeknek a mendemondáknak semmi alapjuk sincs. Kiállítás technikai szempontból semmi ok sincs az elodázásra, mert az egyes-egyedül csak kiadások növelését eredményezné. Egyesek bizonyos nagyszabásu közmunkák befejeztől akarnák függővé tenni a kiállítás megtartásának idejét. Ez képtelen kívánság, mert a hatalmasan haladó Magyarországnak most már mindig fognak nagy közmunkák folyni; de a magyar állam megalkotásának ezredik évfordulója ugy a miuta köztudalom azt megállapította: olyan mozzanat, a melyhez képest még a legnagyobb szabásu közmunka is elenyészik.

Tehát itt az ideje, hogy a nemzeti munka összes képviselői az alkalmat, a hol a hazafias felbuzdulást évezredre szóló alkotásban megtestesithetik, siessenek megragadni és az 1896-iki milleniumi kiállításon bemutatandó remekeiket, az illetékes közegeknél bejelenteni tovább ne készenek.

Városi közügyek.

Folytatólagos sorrendje

Az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1894. évi ápril hó 11-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

13. A nagym. belügyministerium intévénye, a Petőfi utca szabályozása végett 13 négyzetöltnyi területnek Raucher Adolftól való megvételére vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyását tárgyzólag.

14. A tanács jelentése az angyal-utca szabályozása végett szükséges kisajátítások tárgyában.

hizelgő hangon. Tudja Toncsikám, a dolog egy kissé diskret, ámde én önnek leplezetlenül megvallom. Egy ostoba tökfikó, igen . . . igen . . . egy vén, oh nem is tudom minek nevezem a vén rókat, minden áron ismeretséget óhajt velem kötni . . . s most, amint megtudta, hogy ide utazom, utánam jött. Képzelve ezt a megkérült vén embert, Hanem most már azért is kijátszom. Egy tervem van. Legyen ön kérem csak 24 óráig a férjem és viselje magát úgy, mint a mai férjek szokták viselni magokat egy dugszdag udvarlóval szemben. legteszi? . . . és olyan jóízűen kaczagot, hogy szinte magam is elnevettem magamat ennek a szeszélyes asszonynak a hóbortján.

— Pompás. Szivesen leszek a férje — feleltem elhatározással. Mert hát mi is akadályozhatna egy garcon embert, egy bájos kis asszonykának rövid ideig férje lenni.

Másnap találkoztam a „nőmnek” az udvarlójával. Alkonyatkor künn sétáltunk a fényvesek között. En előre mentem, mint egy engedelmes férjhez illik; Margit pedig hangosan beszélgetve udvarlójával, egy 50 év körüli, monoklis ural, gyerekes ugrándozással szökdécselt utánam a fővényes uton.

Azután bemutatott neki. Es szárnalmas mosolylyal néztem a tapasztalatlan vén embert, ő pedig, bizonyos respectussal viselkedve, igen leereszkedő nyájassággal beszélgetett

